

Biuletyn

Koła Miłośników
Dziejów Grudziądza

Rok V: 2007
Data odczytu: 18.4.2007

Numer 14 (127)
Data wydania: 18.4.2007

Eugeniusz Chmielewski

Anomalie pogodowe w Grudziądzu

Klimat regionu grudziądzkiego, podobnie jak klimat całego kraju ma charakter przejściowy pomiędzy klimatem Europy Zachodniej i lądowym wschodnim. Cechuje go duża zmienność i różnorodność typów pogody, spowodowana napływem mas oceanicznych powietrza z zachodu bądź kontynentalnych ze wschodu. Charakterystycznym zjawiskiem właściwym rzekom o tak zwanym śnieżno deszczowym ustroju zasilania, do których należy Wisła i jej dopływy są dwa maksima wysokich stanów wód, wiosenne i letnio-wiosenne, (groźniejsze są letnio-wiosenne) Absolutne maksimum, zanotowano na stacji wodowskazowej w Grudziądzu w dniu 26 marca 1877 roku. Duże powodzie wystąpiły w następujących latach: 1813, 1844, 1867, 1925, 1934. Okresy niskich stanów wystąpiły w roku 1959 - 115 cm. W lutym nad Grudziądziem przeszła wielogodzinna burza z gwałtownymi wyładowaniami atmosferycznymi. W wyniku obfitych opadów ulice zmieniły się w rwące potoki. Spływająca ze wznieśień woda w rejonie Strzemięcina, Rządzą i Tarpna naniosiła duże ilości piasku i mułu. Zalane zostały torowiska.

Dobiegająca końca zima w 1979 roku dała się mocno we znaki.

Zacząła, się wcześniej na początku grudnia a na południu kraju dopiero w styczniu, śniegi w centralnej Polsce i na północnej utrzymywały się aż do marca. Jak wynika z obserwacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, średnia temperatura dla Warszawy wynosiła minus 6,2 stopnia. Temperatury dużo niższe zdarzały się kilkakrotnie w naszym stuleciu. Najchłodniejszy styczeń był w 1940 roku, minus 12,2 stopnia. Również grudzień 1969, był jednym z najchłodniejszych. Największe chłody obserwowano 2. i 3. stycznia w Suwałkach i Kętrzynie. W czasie jednej z najchłodniejszych zim w naszym stuleciu odnotowano na Podkarpaciu. Temperatury dochodziły do minus 45 stopni. Mieliliśmy także sporo zim bardzo długich. Bardzo śnieżne zimy występują, w naszym klimacie średnio co 8 - 9 lat. W 1984 roku luty był rekordowo ciepły. W Warszawie średnia miesięczna temperatura osiągnęła plus 3, 9 stopnia. Narzekamy na lato które w 1977 roku nie było zbyt słoneczne. Pogoda w lipcu nie była zbyt słoneczna. Pogoda w czerwcu i lipcu sprawiła kilka niespodzianek. W czerwcu wystąpiły dwie fale chłodu na początku i pod koniec miesiąca. Wystąpiły też opady wynoszące 20-40 mm w ciągu doby, a w Zakopanem nawet 100 mm. Narzekamy na lato, które nie było zbyt słoneczne. Pogoda w czerwcu powitała urlopowiczów falą chłodu. Wystąpiły ulewne deszcze. W Zakopanem opady w ciągu doby osiągnęły 100 mm. Najcieplej było 13 lipca. Kolejny ciepły dzień to 29, w Warszawie było 29 stopni. Na Wybrzeżu panował zupełnie inny klimat. W Polsce północnej w tym samym czasie temperatury były o 10 stopni niższe. W Chojnicach notowano 15 st., 16 w Gorzowie Rzadko zdarza się taka duża różnica temperatur na terenie Polski. Lipiec uchodzi w naszym klimacie za najcieplejszy miesiąc roku, o średniej temperaturze ok. 19 stopni. Jednak chłodne lipce zdarzają się dość często. Jakie były anomalie pogodowe w ostatnich latach podajemy przykłady.

Oto kilka informacji prasowych

- 30.6.1963**, „Trybuna Ludu”: 36 stopni w cieniu. Najgorętszy dzień w czerwcu – piątek 28.6.1963 r.
- 2.7.1963 r.** „IKP”, Zapalił się krzak Mojżesza.
- IKP. 4.1.1979 Trwa walka o wydostanie się z okowów zimy (Toruń, Grudziądz, Nowe, Łasin).
- 20.9.1975**, „GP”. Najcieplejszy dzień roku. Fala ciepła przewyższyła nawet lipcowe i sierpniowe upały, w Koszalinie i Pile zanotowano 35 stopni.
- 23.3.1976r.** „IKP”. Mimo kalendarzowej wiosny – pełnia zimy. Zadymki w Beskidach i na Wybrzeżu Gdańskim. Na bydgoskich drogach pracuje około 120 osób i wiele pługów i piaskarek.
- 27.7.1977**, Dziwne lato.
- 21.2.1978**, „GP”, Fala mrozów nad Polską, w Zamościu było minus 27 stopni.
- 4.1.1979**, „IKP”, Trwa ofiarna walka z białym żywiołem.
- 19.3.1979 r.** „GP”. Osobliwością zimy w 1979 r. były znacznie większe opady śniegu na północy kraju niż na południu.
- 20.12.1979** „GP” Od 200 lat, najcieplejszy grudzień. Średnia temperatura pierwszej dekady grudnia była wyższa o 6,9 stopnia od wieloletniej normy (od 1766 r.), pierwsza połowa grudnia – o 4,4 stopnia.
- 19.6.1979** „GP” Stan klęski żywiołowej w Wałbrzychu Padające od ubiegłej doby ulewne deszcze w rejonie Wałbrzycha spowodowały nieoczekiwaną gwałtowną powódź.
- 20.12.1979.** „GP”. Od przeszło 200 lat. Najcieplejszy grudzień. Średnia temperatura wyższa była o 6,3 stopnia od wieloletniej normy.
- 10.7.1980**, „GP”. Obfite opady pogorszyły sytuację. Pełna mobilizacja na przeciwpowodziowym froncie. Do 100 tys. hektarów wzrósł obszar zalanych użytków rolnych. Fala deszczu nad Polską, w Toruniu spadło 33 mm.
- 10.6.1981**, „GP”, Upalnie ale burzowo.
- 4.11.1981**, „Nowości”. Dawno nie było takiej wichury. Dwie ofiary śmiertelne, zerwane linie energetyczne.
- 20.5.1982**, „IKP”. Ślady powodzi stulecia. Skutki katastrofalnych opadów deszczu latem 1980 roku jeszcze są widoczne w gminie Dębowa Łąka, w rejonie Grudziądza i gminie Chełmża.
- 1.3.1984**, „IKP”, Najcieplejszy luty stulecia. Średnia temperatura miesięczna osiągnęła 3,9 stopnia.
- 18.11.1985**, „IKP”, Śnieżno i mroźno. Wygląda na to, że zima zawitała do nas w środku listopada.
- 11.4.1986 „IKP”**. Zima zrobiła nam niespodziankę. Mimo, że kalendarzowa wiosna w pełni, zima nie rezygnuje z ataków. 10.4.1986 w rejonie Szczecina wystąpiły obfite opady śniegu. Jego warstwa sięgała 15 cm. Towarzyszyły śnieżycy silne wiatry.
- 19.1.1987 „IKP”** Najcieńszy tydzień w MPK. Jak nie śnieg to mróz i lód.
- 19.1.1987 „IKP”**. Przed pół wiekiem przepowiedział srogą zimę. ... Z jego szczegółowych wyliczeń wynikało, że kiedy słońce pojawia się w tym samym miesiącu nad tym samym południkiem, a zwrócone jest ku ziemi podczas maksimum swojej aktywności plamowej następują wyjątkowo ostre zimy. Okresy takie przypadają mniej więcej co 58 lat. Tak było w latach 1812, 1870, 1928. Równie sroga zima miałaby zatem przypaść właśnie w 1987 r., w przyszłości zaś w 2045 r.
- 11.6.1988**, „IKP”, Skutki wielogodzinnej ulewy. Awarie energetyczne i gazowe. Zalane ulice, mieszkania i piwnice. Późnym wieczorem w czwartek, a następnie w nocy nad Grudziądzem i okolicami przeszła burza z silnymi wyładowaniami.
- 2.12.1988**, „IKP”. Połamane drzewa, słupy, zniszczone dachy. Skutki wtorkowej wichury. Wtorkowa wichura m. in. nad Grudziądzem zebrała obfite żniwo.
- 24.2.1989 „GT”** coraz więcej ciepłych zim.
- 9.6.1996 „IKP”**: Ulewa wyglądała na groźniejszą,
- 9.8.1994IKP**. Z okazji upałów prasa przypomina 1963 rok.

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisz, KMDG. Logo KMDG wykonał Grzegorz Rygielski.